

Stockholm 2026-06-08

Klimat och näringslivsdepartementet

Lin Liljefors

kn.remissvar@regeringskansliet.se

kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

lin.liljefors@regeringskansliet.se

Diarienummer KN2026/00946

Remissvar - Bidrag för energieffektivisering i småhus

Övergripande synpunkter

"Energieffektivisering först" ska vara den ledande principen inom energipolitiken i EU och i medlemsländerna. Det är även viktigt att minska behovet av el-effekt, både för att minska topplaster och för att tillgängliggöra kapacitet i elnäten. Eneff är därför positiva till styrmedel avsedda för att minska energianvändning i småhus och för att konvertera från direktel.

Värmepumpar är ett effektivt sätt att använda el till uppvärmning. Men även dessa system kan göras mer eller mindre effektiva. Värmepumpars verkningsgrad beror på mellan vilka temperaturer den arbetar. I ett välisolerat hus med ett värmesystem dimensionerat för låga framlednings-temperaturer ger värmepumpen mer (högre verkningsgrad). Detta är alltså viktigt för att få ner topp-effekter. Det är även viktigt att systemen är "flexibla", dvs att de går att styra när det är brist på el, eller när kapaciteten i nätet är ansträngd. Ett välisolerat hus har större möjlighet att vara flexibelt än ett dåligt isolerat hus. Värmen stannar kvar längre när värmesystemet stängs av. Vi anser därför att stödet borde innehålla krav på minskat värmebehov (installation av FTX och/eller krav på klimatskåtsåtgärder) för att undvika att bra teknik installeras i dåliga hus (som gör tekniken sämre) och ökar effektbehov. Alltså energieffektivisering först, innan byte av värmesystem.

Vidare anser vi att det ska finnas effektivitetskrav på de produkter/system som installeras med hjälp av stödet (t ex krav på COP för värmepump, SFP och verkningsgrad för värmeåtervinning för FTX)).

Fritidshus används idag en stor del av året, är inte ägaren där själv så hyrs det ofta ut. För minskat effektbehov, speciellt i utsatta skidorter, borde även fritidshus omfattas av stödet.

Till sist tror vi att stödet skulle få större genomslag om det var leverantören som administrerade och skötte ansökan (jmf ROT-bidraget). Det skulle underlätta för småhusägaren och även för de som ska administrera stödet då ansökningarna troligtvis skulle vara av högre kvalitet från leverantörer eftersom det blir en rutin för dem, i stället för en engångsföreteelse för husägaren.

Specifika synpunkter

1.

Bidrag får endast lämnas om småhuset vid ansökningstillfället har ett värdeår tidigare än 1990 och inte är anslutet till ett fjärrvärmenät.

Vi anser att stöd även bör kunna ges till småhus med värdeår efter 1990. Det är potentialen att minska effekt- och energibehov som är det väsentliga, och den finns även i nyare hus. Potential finns även in nyare hus. Vad är vitsen med att utelämna dem?

2.

Bidrag får lämnas till den som helt eller delvis äger och som senast vid tidpunkten för begäran om utbetalning enligt 17 § stadigvarande bor i det småhus där åtgärderna utförs.

Det finns en stor potential även i fritidshus. Många av dem används mer eller mindre året om, även om det inte är av ägaren själv. Vi anser att även dessa hus ska kunna få stöd. I vissa regioner i landet har fritidshusen en stor inverkan på effektbehov och tillgänglighet i näten. Efterfrågedämpande åtgärder är i många fall snabbare och billigare att utföra än åtgärder i elnäten. Elnätsbolagen själva har svårt att investera i åtgärder hos användare pga intäktsramregleringen. Om alla fritidshus i Sverige som inte redan har en värmepump installerar en så kan man minska energianvändningen med 44% dvs 1,2 TWh per år (Källa Kristina Mjörnell). Förslag på tillägg:

Bidrag får lämnas till den som helt eller delvis äger och som senast vid tidpunkten för begäran om utbetalning enligt 17 § stadigvarande bor eller värmer det småhus längre perioder under året där åtgärderna utförs.

3.

Den som får betalt för att utföra åtgärderna ska vara godkänd för F-skatt eller, i fråga om utländska företagare eller företag, visa upp ett intyg som visar att företagaren eller företaget i sitt hemland genom registrering eller på något annat sätt genomgår motsvarande kontroll i fråga om skatter och avgifter.

Enda kravet på företag att få leverera till småhusägare är att företaget har F-skatt. Vi anser att det är för lågt ställda krav. Eneff har en auktorisation för energieffektiviseringsföretag och man skulle kunna hänvisa till den, eller motsvarande nivå. Det finns även andra branschregler som kan vara relevanta beroende på typ av åtgärd.

4.

Bidrag får lämnas för en installation av ett system för till- och frånluftsventilation med värmeåtervinning.

Bra med ett stöd även för FTX, eftersom låg luftomsättning är ett problem i många småhus. Vi anser att det dessutom ska vara krav på funktion och energieffektivitet för FTX-aggregatet, se synpunkt ovan.

5.

8 §

Bidrag får lämnas för en installation av

1. en styrbar frånlufts-, luftvatten-, berg-, sjö- eller jordvärmepump, eller

2. en styrbar varmvattenberedare med inbyggd värmepump.

Vi anser att "styrbar" behöver preciseras. Manuell styrning är också en form av styrning, så alla system är i princip styrbara. Det viktiga är att systemen klarar att hålla en jämn innetemperatur och styrs på både ute- och innetemperatur **samt att effekten regleras utifrån energimarknadsparametrar som elpris, nättariffer och nätlaststyrning.**

6.

Bidrag lämnas inte om bidragets storlek understiger 10 000 kronor.

Vi anser att stöd ska kunna ges till enbart styrsystem. Det vore mycket olyckligt om stöd ges till utbyte av fullt fungerande värmepumpar bara för att ersättas med nya styrbara värmepumpar när en konvertering av befintlig värmepump ger god effekt till en betydligt lägre kostnad.

7.

En ansökan om bidrag ska ha kommit in till länsstyrelsen inom sex månader från det att åtgärderna påbörjades, dock senast den 1 juni 2030. Om åtgärderna påbörjats mellan den 1 januari 2026 och den 16 augusti 2026 ska en ansökan ha kommit in inom sex månader från den 17 augusti 2026.

Det vore bra om stödet utformas så att det inte blir ett glapp mellan det tidigare stödet, och det som kommer i höst.

För Eneff

Lotta Bångens, Generalsekreterare

Eneff, Energieffektiviseringsföreningen, är en bred intresseorganisation för energieffektivisering med både leverantörer och beställare som medlemmar. Eneff har ca 110 medlemmar och flera branschorganisationer/föreningar som stödjer verksamheten (Svensk Ventilation, Belysningsbranschen, Isoleringsfirmornas förening, Installatörsföretagen, IG Passivhus, Swedisol, Fastighetsägarna Stockholm, Fastighetsägarna Syd, Solskyddsförbundet, Energi- och miljötekniska föreningen och Glasbranschföreningen).